

Beretning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 00. august 2022

Udkast
til
Beretning
om
en akutpakke til FGU for 2022 og 2023.

[af Jacob Mark (SF)]

1. Politiske bemærkninger

FGU (Forberedende Grunduddannelse) havde sin opstart den 1. august 2019 og blev etableret på baggrund af den politiske aftale »Bedre veje til uddannelse og job«, som blev vedtaget den 13. oktober 2017. Baggrunden for etableringen var et grundigt forarbejde i Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse. Den politiske aftale var starten på en stor og meget ambitiøs reform med bred opbakning i Folketinget. En så stor aftale kræver et løbende skarpt politisk fokus og løbende justeringer for at sikre, at aftalens intention omsættes til glæde for de unge mennesker, som reformen skal understøtte.

Børne- og Undervisningsudvalget har løbende haft et stort fokus på at følge FGU, og udvalgets medlemmer har søgt viden både via deltagelse i politiske møder, besøg på FGU institutioner, dialog med FGU Danmark, orientering via følgeevalueringen mv. Senest har der været gennemført et samråd i Børne- og Undervisningsudvalget den 8. juni 2022, hvor der fra udvalgets medlemmer over for ministeren blev udtrykt stor bekymring for institutionernes økonomiske situation og betydningen for eleverne. Der blev også udtrykt bekymring for den manglende konkrete handling på udfordringerne. Udvalget anerkender, at en så stor reform kræver justeringer, idet der er mange forhold, som ikke kan forudsiges. Derfor kræver det, at der tages politisk handling løbende.

Udfordringer

FGU institutionernes økonomi er bygget op på udbetaling af et taxametertilskud pr. årselev samt et grundtilskud til institutionen og et grundtilskud pr. skole (udbud). Taksterne består af en takst for ordinære forløb samt en takst for udlusning.

FGU institutionerne er nye, og de er små sammenlignet med andre uddannelser, og det gør dem utroligt sårbare for konjunkturudsving. Der har været en markant elevnedgang, som handler om flere forskellige parametre (Corona-situationen, højkonjunktur, flere elever i 10. klasse mv.). Dette viser sig tydeligt i sektorens samlede årsrapporter, som i 2022 viser et samlet underskud på 136,7 mio. kr., hvis man fratrækker de særlige tilskud, sektoren har fået udbetalt. De særlige tilskud er i høj grad blevet anvendt til tilpasninger, og hvis elevnedgangen fortsætter, så vil de ekstra midler ikke komme de unge til gode. Derfor anbefaler udvalget, at vi stopper blødningen og skaber ro til at finde permanente løsninger.

Danmark Evalueringsinstitut udgav i 2021 den første følgeevalueringsrapport for FGU-reformen, og den viser, at FGU's nuværende målgruppe er mere udfordret end den samlede gruppe af unge uden uddannelse og job. Den viser endvidere, at KUI fortsat ikke er helt på plads med deres implementeringsopgave. Den store og differentierede opgave med eleverne kræver ressourcer og ikke mindst udvikling på institutionerne, og det skal vi politisk skabe et rum for.

Udfordringerne viser klart, at vi ikke kan afvente den 4-årige tilpasningsperiode, kommende følgeevalueringsrapporter, reformkommissionens anbefalinger mv. Eleverne kan ikke vente, og de fortjener, at de får den bedste understøttelse til at komme godt videre i uddannelse og job. FGU institutionerne kan heller ikke vente, for den økonomiske blødning medføringer fyringer og dermed tab af den opbyggede viden, kompetencer og praksis om FGU's pædagogik, didaktik og elevgruppe, som er en vigtig forudsætning for, at eleverne får det bedst mulige tilbud.

Der er sat en ambitiøs reform i søen, som bygger på et grundigt forarbejde, grundige analyser og inddragelse af

eksperter, og den ønsker udvalget, at holde fast i, så vi får givet vore unge mennesker det tilbud og den understøttelse, som vi har lovet dem.

Udvalgets anbefalinger

Udvalget anbefaler, at der laves en akutpakke til FGU for 2022 og 2023. Akutpakken er en nødvendig nødløsning indtil en ny permanent ordning er fundet. Det anbefales, at akutpakken består af, at elevtallet, som ligger til grund for henholdsvis finansloven for 2022 og for 2023 fastfryses, således at de uforbrugte midler som følge af elevnedgang tildeles sektoren i faste tilskud på grundlag af hver institutions elevtals fald. Dette skal både gælde det ordinære taxameter og udslusningstaxameteret. Øges tilgangen af elever skal der udbetales taxameter for det samlede elevtal. Det anbefales, at dette både sker i 2022 og 2023, således at der skabes et betryggende og forudsigeligt økonomiske grundlag for institutionerne. De særlige tilskud som allerede er givet på finansloven skal ikke modregnes i de uforbrugte midler, som akutpakken består af. Der er i finansloven for 2022 (§20.55.01. *Forberedende grunduddannelse*) afsat i alt godt 1,1 mia. kr. til FGU-aktiviteten. Aktivitetsfaldet i 2022 er endnu ikke kendt, med ved et fald på 10-20 pct. vil en sådan akutpakke udløse cirka 100-200 mio.kr. af de afsatte 1,1 mia.kr. som fast tilskud i stedet for de ordinære taxametertilskud.

Det anbefales, at de uforbrugte midler udbetales 2 gange årligt, så midlerne ikke alene udbetales ultimo hvert år, idet pengene løbende skal komme de unge til gode og skabe en stabil situation på institutionerne.

Udvalget anbefaler endvidere, at børne- og undervisningsministeren snarest tager initiativ til helt konkrete forhandlinger med aftalekredsen, således at der hurtigst muligt kan komme en mere permanent og tryk situation på FGU institutionerne. Det gælder både strukturelt, pædagogisk og økonomisk. Det er helt afgørende, at de unge, der går på FGU nu og i fremtiden, har et godt og udbytterigt forløb.

Til slut anbefales det, at børne- og undervisningsministeren ser på, om der kan gives mere fleksible ordninger for institutionerne, så de i højere grad kan tilrettelægge den bedst mulige undervisning inden for de afsatte rammer. Det kan fx være mulighed for løbende optag i sporene, lempelse af kravet om udbud af alle tre spor på alle skoler eller en fritstilling i forhold til at anvende Statens IT. Frihedsgraderne vil give institutionerne muligheder for at disponere og anvende deres knappe ressourcer bedst muligt, uden det medfører forringede vilkår for eleverne, men i stedet understøtter tilbuddet til de unge.

2. Udvalgsarbejdet

Udvalget har behandlet beretningen i 1 møde.

P.u.v.

Anders Kronborg (S)
formand